

Előzetes feltételek:
 Egész évre 6 fl. —
 Fél évre 3 fl. —
 Értégyedre 1 fl. 50 kr.
 Előzetes lelet, csupán a kiadó hivatalban B-Gyarmaton.
 A lap szellemi részére a a nyilvántartott kőszedő minden költségeinek a szerkesztő felelős.

NOGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
 Öt hasznos péntek sor 4 kr.
 Bátyag minden betűtábla 30 kr.
 Nyílt tér garmond sora 30 kr.
 Hirdetéseket felvevő a kiadó. Nagyobb és újszerű hirdetések jutányosan eszkösznek.
 Előzetes pénsek, rovatdíjak és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Háziaszonyainkhoz.

B-Gyarmat július 24.

A törvényhatóság 93. számú rendelete által a cselédszervezésre vonatkozólag kiadott néhány szabályt; de ez inkább a cselédszervezők rendelkezésére volt tekintettel, mint arra, hogy miképen juthatnak a háziasszonyok jó cselédkeihez?

Nem alaptalan azon szokás-mondás, hogy cselédeink, a mi fizetett ellenségeink, mert az országnak nincs egy városa sem, hol a cseléd önkényesebben bána szolgáltatójával, mint éppen itt. A bérek felazókése nem lévén arányban a bértnyerők csak a legszerűsebb igényeknek is megfelelő mivoltági állapotával, ezek a legolvetemodottebb módokhoz is folyamodnak, hogy percnyi, gyakran csak látzólagos anyagi nyereség érdekében az ígért hűséget megszegjék, s a hányzor magát alkalom adja, helyet cseréljenek. Nem axioma, hanem tény, hogy a hű cseléd, jó cseléd is, kell, hogy legyen, mert a cseléd, ki híven akar szolgálni, azaz évekig akar becsülettel megfelelni egy helyhez kötött igényeknek, mindent elfog követni, hogy szolgáltatásdója neki fel ne mondjon.

Minékünk tehát arra kell törekednünk, hogy hű és ezzel kapcsolatosan jó cselédjeink is legyenek, azaz minékünk érdekét kell keltenünk cselédjeinkben, hogy hosszabb ideig kitartsanak nálunk s e mellett becsületességükről is adjanak tanujel.

Kétségtelen, hogy rendezett társadalmi viszonyok ilyen óhajok elérésére nagyon előmozdítólag hathatnak. Egy törvényhozásilag is szentesített cselédrendszer, ott hol a törvény tiszteletben tartatik, és hol van elég és kitűnő közeg, mely a törvény tiszteletben tartását az ellenszegülővel is megértesse, nagy befolyással van a cseléd és bérbefogadó közti viszony kedvezőbbé tételére, de nálunk ezen igények egyikének sem lehet eleget tenni teljesen; a törvényhozás nem ér reá a cselédrendszerrel foglalkozni, s ha volna is ideje, nincs meg az országban a kellő tisztelet a törvények iránt, s a törvény csak ott tiszteltetik, hol az anyagi egyéni haszonnal össze nem ütközik, vagy pedig hol criminalisba visz annak megtagadása. A közegek pedig az ily intézkedések tekintélyben tartására hiányzanak, mert rendőrségünk országossá tétele még igen távol kilátásban van helyezve, s a cselédnek rendben tartásánál igen jelentékeny tényező a különböző helyek rendőrségeink követ-

kezetes, állandó összműködése, és pedig a jelen viszonyok közt lehetetlen.

Miután tehát az állam és a муниципális közigazgatás felé hiába fordítjuk eső pillantásainkat segítségért, másrészt érezzük, hogy a cselédkei következetesen növekvő depravációja a bért adók sorsán végtelen nagy csorbát kezd ejteni, — nem marad egyéb hátra, mint hogy az egyetlen módhoz folyamodjunk, mely segítségünkre még fenn marad, a társadalmi uton való segély.

Nem én vagyok az első, ki eszemet kimondom, tehát az ily uton való segély szerzése meg is kíséreltetett már másutt is, s itt kétféle mód látszott kínálkozni; azok, kik a helyszervezők ingerléseiben és haszonleső csábításáiban keresték a folytonos helycsere okait, a helyszervezők ezek kezeiből kivenni s akár „engedélyezett” ily üzletekre, akár pedig magára a rendőri hatóságra vették bízati a cselédkei elhelyezését; de a dolgon ez által nem lett segítve, a helyszervezők nyílt üzletéből titkos sok cselédkei erkölcsi elhanyagoltóságában keresték az ily nagymérvű szeszegések okait a oktatás, művelés által akartak a cselédkei segíteni; de itt maguk a bérbefogadók lettek ezen humanitarius törekvés legnagyobb ellenségei, mert a 100-ik háziasszony sem látta azivesen, ha cselédje hetenkint egy-két órát eltávozik a háztól, hogy iskolába menjen, a cseléd pedig semmi által nem buzdítva, hogy e jogot magának kikérje, örült, ha asszonya nem volt egyike azon keveseknek, kik az intézkedés udvösségét belátva, cselédjeiket iskoláztatták.

E tapasztalat azután vezetett néhány lelkes a cselédkei sorsát ép úgy, mint magukét szívükön hordozó háziasszonyt azon gondolatra, hogy a cselédben kell az érdekét felébbreszteni, hogy magát kiképezze, s hogy híven egy helyen kitartsan, akkor a szép törekvés iránt legindiferensebb bérbefogadó is kényszerítve lesz a cselédnek, ha jót akar, ebbeli törekvéseiben segédkezőre lenni; meggyőződtek e vállalkozó szellemek arról, hogy 19. századunkban, főleg Magyarországon a cselédet a szép szó nem képes valami jóra egyedül buzdítani, hisz azon szép szavak is melyekre cselédkei oly áhitattal látszanak hallgatni, s melyek a templomokban mondatnak; talán azért lelenek annyi hallgatót a cselédkei részéről, mert mennyországot ígérnek érte, vagy talán nem annyira ezért, mint inkább, mert ezalatt nem kell

otthon dolgozni, vagy a gyereket dajkálni. A cseléd anyagi érdekét, kell felköltöni, hasznót kell személni tudni, hogy jobbithassuk, mert értelme nem bír annyira felemelkedni, hogy e jót elismerje, ha látható és fogható haszon nincs mellette, ép úgy mint a gyermeknek csakrot kell orvosságába kevernünk, ha azt akarjuk, hogy bevéggye.

Igy alakultak cselédképző és javító egyesületek, melyek kitűzték feladatukul először is a cselédkei kiképzését, másodsor hűségre szoktatását, s ezt díjak segítségével, melyek igen jelentékenyek, ugyekszenek előadni. Cselédkei ugyanis mód nyújtatik, hogy bizonyos időben, rendszeren este felé (a nőcselédkei rendszeren nők által) oktatásban részesüljenek, mi tárgyazza az olvasást, az írást, számolást és az erkölcsöt, minden év végével azután nyilvános próbát tartatik s minden osztályban 5—10 frtnyi díjak osztanak ki; minél több, annál jobb, mert nem az egyesek kitűnő kiképzése, hanem minél tömegesebb részvétel a czél, azon feltételre uralkodván, hogy a nem igen szorgalmasra is eszéd valami, ha csak az előadás szorgalmasan megjelenik és figyelésre biztattatik. Így a cseléd anyagi haszon által lesz buzdítva, hogy az oktatáson részt vegyen, s ha be akar szegődni, ki fogja kötni magának a résztvehetést az oktatásokon.

A hűségre szoktatás szintén díjak által érotik el, csak hogy itt a díjosztás ritkább, de tetemesebb. A cselédkei bizonyos kulcs szerint lesznek jutalmazva; a díjak növekednek az egy helyen szolgálás tartama szerint; így p. ki 2—3 évig kitart egy helyen, kap 5—10 frtot, ki 4—6 évig, kap 10—15 frtot, ki 7—10 évig, kap 15—20 forintot és így tovább. Az igazságos kiosztás fölött nem érdekeltek a nők itélnek, s a cselédnek az illető helyen való kitartásának a bérbeadók részéről minden csalás elkerülhetése végett hatóságilag kell bizonyítva lenni, azaz a közrendészeti hatóság, melynek érdekében áll egy ily egyesület támogatása, külön lajstromot visz, hová a cseléd neve mellé a bérbefogadó nevét is boirja, s ily könyvkivonat alapján léphet csak az illető a pályázók közé.

Ily egyesület létezik a fővárosban, és hogy virágzásnak örönd, legközelebb volt alkalmunk kivenni a főváros lapjaiból, — egy ily egyesületnek szükségét nálunk nem fogja senki sem elvitatni.

Már megint egyesület, már megint anyagi áldozat, fognak önkök felkiáltani. Elismerem, hogy sokféle van

igénybe véve városunk lakosságának áldozat készsége.

De feltéve, és e feltételek alaposágát minden t. olvasómnak el kell ismerni, feltéve, hogy egy ily egyesület haszna kétségtelenné bizonyul, szabad-e visszavonulnunk a kivétel előtt, mert más egyesületek nem virágzanak; fog-e egy háziasszony elvonulni azon kísérlet megojtése elől, magának csakoly áldozat árán jó cselédet szerezeni? Azt hiszem, a gyötrelmek, miket kénytelenek vagyunk cselédjeinktől a jelen viszonyok közt eltűnni, oly nagyok, az elkeseredés ez irányban oly általános, hogy a kísérlet megozrdemli, hogy megozgyuk, főleg miután a költség oly csakoly, melylyel ezt eszközölni lehet. Nem kétkedünk, hogy a helybeli apácák az ingyenes oktatást, más nőtanítóknak hiányában elfogják fogadni s így a díjak előteremtésére kell csak még pénz; az iskola látogatások díjazásai felfognak menni 50—60 frtra évenként, a hű szolgálók jutalmazásai 150—200 frtra minden 3—4 évben. Vajmi könnyen van előteremtve a pénz, ha minden háziasszony, ki cselédre szorul, magától havonként 10 karajczárt elvon, vagy pedig összesíti azt a pénzt, mit, ha rossz cselédje volna, a helyszervezőknél kell adnia.

Első sorban háziasszonyaink volna hivatva, a pesti díjegyletek által adott jó példát követve egyesülni e czél kivitelére, ök volna hivatva legalább a kezdeményezést ily egyesület alakítására kezükbe venni. Egy felhívás, mit együttesen aláírva kibocsátanának, biztosítaná az eredményt; s az egyesület, mely jövőben, annyi házigondot volna képes elvenni a háziasszonyok fejről, meg volna alapítva.

Ha pedig a nők, mint ilyenek nem akarnának e czélra egyesülni, — bár ezt, ismerve a szellemet, mely ott uralkodik, nem hiszem, nem merem hinni, — karolják fel azok, kiknek családjaik és cselédjeik úgy szivükön fekszik, a hogyant nem czélom most fejtogotni, azt kedves olvasóndim leleményességére és jó tapintatára bízom, én czélomat elértem, ha sikerült a figyelem felébbresztése által egy egyesület létesítésére befolytani, melytől annyi jót ígerek nemcsak cselédkeinknek, de az eddiginnél több háziasszonyok is az ezen rossz cselédkei szeszegői által gyakran megzavart b-gyarmati lakosságunknak.

A b-gyarmati elemi iskolákról.

Ne dobja félre az olvasó ez igénytelen lapokat, hogy ismét csak az iskolágygyel foglalkoznak.

Politikai szemle.

Az izradó országgyűlésről, mely komolyan el van határozva, addig el nem osztani, míg a választási törvény minden paragrafusán át nem megy, annál kevésbé mondhatunk valami figyelemre méltót, mert rendszeren egy fogadtatik el minden egyes pont, mint az a ministori javaslatba foglaltatik. Lapunk szék köre pedig legtöbbnyire ki nem terjeszkedve a részletekre csak a végeredményt van hivatva constatálni.

Eszel tehat a külföldre irányozzuk olvasóink figyelmét, hol sok figyelemre méltó dolog történik. A porosz császár látogatását a bajor királynál pusztán udvariassági ténynek kell tekintendük: de a fejedelmek találkozásai, a midől pedig az évben elég fog kijutni, mindig figyelemre méltó, s legüzbesebb következményekben gazdag esemény.

Jelenleg azonban legfontosabbnak tartjuk Albrecht főherceg oroszorazági útját, a királynéknál ő felsége tervbe vett látogatását Augustus német császárnénál, mi az európai béke legbiztosabb jelének vehető, mert a legmarkosabb hatalom (az orosz és porosz) barátsága Ausztria-Magyarország iránt, egymás iránti barátságos érzelmeiknek is hőmérője.

A Bismarck elleni kissingeni merénylet elkövetője az összes európai sajtó szerint, — mely ritka kivétellel egyformán szorod a mai kor divatos hóbortjában, mely a katolikus papság sok esetben okosulón üldözésében keres virtust, — a katolikus papok által lön a gyilkosság véghezvitelére fanatisálva; de mint egy berlini lap megjegyzi, a golyó, melyet a gyilkos Bismarck homlokának szánt, visszapattant és a papságot szíven találta Németországban.

Es ebben van is valószínűség, s mi is azt hisszük, hogy ezen szerencsétlen esemény nagy fordulatot fog jelölni a világtörténelemben és szomorú eredményeket szülend az ultramontanizmusnak.

Új büntető törvény. Az igazságügyminister, mint halljuk, még a jelen ülésnek berekesztése előtt a törvényhozás elé fogja terjeszteni az új büntetőtörvényjavaslat tervezetét a hozzá csatolt terjedelmes indoklás kíséretében. A munkát mindkét rész értesüléseink szerint már teljesen ki is van nyomatva, s az igazságügyminister a törvénykezési körök egyik teljesen jogosult kívánságának tesz eleget, ha minél kevésbé késleltetve előterjesztésével. Csak ha a tervezet és indoklása még a képviselőház elosztása előtt a nagy közönség kezébe fog

jutni; csak ha alkalom nyújtatik az által a szakértőknek, s általában az országos közvéleménynek, hogy a törvényhozás szándéka alatt kifogás nyilatkozhassék a tervezet egésze és részletei fölött, csak azon esetben remélhetjük, hogy az országgyűlés a hivatott utolsó ülésében való fog jönni a magyar büntetőködök. Ellenkező esetben az egész má még jó ideig pusztán írott malaat marad, s büntető jogszabályaink csatán is nélkülözni fogja az egyáltalán biztos alapot.

— A francia minister-krisis legalább pillanatra véget ért, a mennyiben Mac-Mahon a kilépett Fourtou helyébe beügyérré Chabaud Latour és Magne utódul pénz ügyérré Badot Mathieut nevezte ki s az a tegnapi ülés alkalmával küzdte a nemzetgyűléssel, mely a ministorok kívánságára Pénzügyi Kázmérnak a köztársaság végleges szervezésére vonatkozó indítványát csatlózikra halasztotta el.

— A spanyol kormány a legelőnyesebb intézkedéseket teszi a karlista mozgalom elnyomására. Így általában ostromon kívül egy másik rendelet 80 új zászlóaljából álló rendkívüli tartaléksereg szervezését rendel el. E sereg összesen 125,000 emberből álland, ujonczok alá kerülnek mindazon nőtlön vagy gyermektelen özvegy férfiak, kik a huszonegyedik élet elérték s a harmincötödik életévet még be nem fejezték, vagyis összesen tizenháromezer koraosály. A sorozás augusztus 23—30 napjain megy végbe. A besorozás alól 1250 peseta díjért mindenki megválthatja magát.

— A karlista bandák létszáma a francia „Univera” szerint a következő: Van 13 navarra, 9 baszk, 9 galpizcoi, 6 alavesi, 4 castiljai és 2 cantabriai zászlóalj, mihez még egyenkint egy egy zászlóalj jó Ausztriából, Tragoniából és Riojából, van továbbá 3 lovas ezred, 4 tábori és 4 hegyi őtög (32 ágyúval). Azaz az összes karlista haderő 53,733 fő gyalogság és 1499 fő lovaság, tehát sokkal erősebb mint a spanyol hadsereg bármikor volt.

— Don Carlos manifestumot bocsátott ki, melyben constatálja, hogy tetemes fögyelmezett hadsereg van, megígéri, hogy megmenyi Spanyolországot, meglődoltatja a lázadókat, kimélni fogja Spanyolország valódi érzelmeit, kielégíti ennek szerzetét a legitim monarchia iránt, és hogy az egyházi javak vonóinak nem lesz büntésük végül kijelenti, hogy a népszavazás törvényes cortes képrisolet útján fogja meghallgatni. — A hivatalos jelentés szerint Queros heves ellentállás után feladatott a carlista túlhatalom-

nak, mely ezután fosztogatni kezdett és nagy mézirlást vitt végbe.

— A porosz igazságügyér körlovellet létezőt az államügyészekhez, utasítván őket, hogy szigorúan foglyoljonok az ultramontan sajtóra. A körlevél kiemeli, hogy számos törvényellenes cselekmény, sőt a kisingenihez hasonló merényletek egyenesen az ultramontan agitáció, nevezetesen az ultramontan sajtó káros befolyására vezethetők vissza. — A kormány egyszerűsind egész komolyan léptel mindenfelé életbe az egyházi törvényeket.

Gazdaszat.

Az aranyka kiirtásának leggyazorubb és legbiztosabb módja.

„Az aranyka kiirtásának első szabálya az, hogy a lóher és lucerna vetéshez jó és tiszta magot használjunk, melyben aranykamag nincs, s ez nem nagyon nehéz feladat, miután az aranyka magja sokkal apróbb a lóher és lucerna magjánál, ennél fogva attól olyan rostán át, melyben húsz (20) szem van 1 hüvelyk hosszú vonalban, kirostálható a lóher-mag közül, ha egyszerűsre kevés magot teszünk a rostába, és azt jól megriaszáljuk.

A gondos rostálást sohasem szabad elmulasztani, de legkevésbé akkor, ha vett magot vetünk, mely a többi dudva-magok között többnyire tartalmaz aranyka-magot is.

Mint hogy azonban megtörténhetik, hogy a gondos rostálás mellett is marad néhány aranyka-mag a lóher között, vagy hogy a szomszédból a szél is áthozza azt lóherföldünkre, a basztard lóher és lucerna magja pedig oly apró, hogy abból az aranyka-magot rostálás által kiválasztani nem lehet, gondoskodva van olyan módokról is, melyekkel azt a lóhertermésről ki lehet irtani.

a) Ha az aranykát már az új kelés lóherén észrovezessük, legelősebb le az egészet juhok által, mert ha ezek a lóheret ővig lerágják, az aranykát tökéletesen selemészlik a nélkül, hogy a lóhernek legkevésbé ártanak, csak ezután kell a vetést megővni a rajta való barangolástól. Ezen gyökerez és biztos irtási módot lehet alkalmazni: a veres, fehér és basztard lóherenél is minden aggodalom nélkül, csak a lucernánál nem.

b) Ha az aranykát csak a második évben vesszük észre, mint az gyakrabban történik, és a lóhernek csak egyes kisebb részei vannak megtámadva, akkor a megtámadott részt akár lóher, akár lucerna, mi-

előtt az aranyka kivirágik, élen sarlóval kell lemozdítani egész földszelig, a lemarló sőt termést gondosan össze kell hullatni, és juhok vagy marhák által megővni; az aranyka egyiknek sem árt, és biztosan kiirtatik, mert a növény tövében soha ki nem újul, ha a szárral együtt eltávolították. Ezen egyszerű, olcsó és könnyen kivihető mód kell időben alkalmazva, a legbiztosabb és előkölthetőbb teszi az addig ajánlott költséges eljárásokat, melynek voltak pl.: a mély ásítás, mélyel vagy hamuval való behintés, vasvírtóval vagy higított kénssavval való locsolás stb. stb. ezek helyett, ha a ővig való aratás tavaszal történik, legelősebb annyit kell tennünk, hogy a lemarlott helyeket ritkán behintjük valamely jóféle fűmaggal, zabbal vagy árpával kevert lóhermaggal, sőt általán bajabb terméssre hozzuk a lemarlott helyeket, azonban ez nem szükséges elkerülhetetlenül.

c) Ha az aranyka az egész táblát eltelepíti, és a lemarlótatát nagyon károsodás lenne, akkor más mód nincs, mint az egész táblát juhokkal ővig lefogtatni, és pedig úgy, hogy a juhokat legtovább azok részekre, melyek legelősebben vannak megtámadva, és által igaz, hogy egy aratást elvezetünk, de az aranyka biztosan kiirtatik, és a többi aratás meg lesz mentve, legelősebb egyes föltszekákon marad még nyoma, melyekről sarlózással könnyen kiirtatható lesz.

Az aranykának biztos és gyökerez kiirtása csakúthető tehát: a) a vetőmagnak gondos megválasztása, b) a megtámadott helyeknek ővig való lemarlótatása, vagy erős levágatása által.

Ezen módok mind legkölthetőbbek, legbiztosabbak és legelősebbek, azért ajánlatnak a legelősebben minden lóher és lucerna termelőknél, mert a gyakorlat útján még mindentűt fényes eredményt szültek.

A téli fánemesítésről.

A kertész és egyáltalában minden fatenyésztő, hideg téli napokban, midő a munka a szabadban szünetel, szívesen töltötheti idejét hasznosabban és kellemesebben, mint a fánemesítéssel — bent a meleg szobában.

E célra szívesen a legkevesebb és legelősebb vadonczok feláztatán, azok közül, midő használni akarjuk, a pinszsbu köztén namu vagy homok közé tétethet. Ha a vadonczok közül, gyökereik gyenge megővése által a múltévre annyit alanyt elvértünk, amennyit ugyanazon napon elvértünk volna, igen észszerűen cselekedünk, ha ezen alanyokat kevés időre a felhász-

szorog a toronyba, az ő földi mennyországába, s ott eiszederül nyugodtan az urban azon gondolattal, hogy ebogatás nem halasztatik a mennyországba. Ekép diskurálhatott most ömagával ama jó madár, kire, nyújtott terméteiről és mesterségesen leparasztott szikárságáról azonnal ráismerünk, hogy az nem más, mint a nemes vármegye egyik

„Munkatársai. Rávetto őt a lelkiismeret, hogy most az egyszer éjféli után 2 órakor vetődjék szállására rendszer szokása ellenére; pedig hát a lelke már most is csak másolatban van meg benne, az eredeti zálogban udta az álomnak.

(Folytatás köv.)

Életpályán választás.

„Ma alkony dr Mathias Vilmos „Ugyan a földugulunk” című, a művelt világban nagy szenzáció keltező műrűből.

(Vége.)

Nem rekesztjük be szemléltetésünket, anélkül, hogy meg ne emlékezzünk, az egyszer megfontoltság után választott mesterséghez való ragaszkodás fontosságáról. A csüggedés óráiban, vagy valamely csalódás fájdalom alatt a fiatal ember hajlandó binni, hogy valamely más hivatásban sikeresebb lehetett volna. Oly könnyű, míg valamit a távolból nézünk, csak a fényes oldalt látni, oly könnyű álmodozni a szándék hátrahagyásáról és szívósságáról, melyekkel haladna, és a képzelemben felállni annak

legképráztatóbb tisztességeiből, minden véltársak daczára, hogy nem meglepő, ha némelyek elhagyják megkezdett pályájukat olyanokért, melyekre kevesebb képességük. De ha felgondoljuk, hogy az ember ugyanaz marad, bármilyen foglalkozása, hogy állásának pusztán változtatása nem alakítja át azellomét; körtekiztetnünk kell, hogy a legtöbb esetben, nem fog nyorni a csere által.

Ternészetesen, mint már megmutatott, az ember oly szűryen tevéthet hivatásának választásában, hogy azt elhagyni és újra választani, szűkésig ismét százak nem lelik magukat helyükön kitűző befolyások, korai társulások, szűlők megmondolással vámsztám vagy gyermeken szeszély körtekizetésben. De a fiatal ember nagyon lassú legyen abban, hogy ilyet elhagyjen, sőkép már sok becses tapasztalat megszerzése után, és új foglalkozást csak akkor tanácsos megkísértenni, ha a legelősebb kiértelések ismétlése is sikertelen maradna. Senki sem fog szívótl és erőlyesen dolgozni, ha folyvást azon eszme kísérti, hogy más hivatásnak jobban tudna megfelelni. Sommi esetre sem bizonyos, hogy az illető választása jobb lett volna-e, mint az szűlőé. Soha nem vétettek-e észre egy élelműjű író által említett azon tény, hogy egy „Alarczos mulatságban, hol az illetők azon jellemekeket veték föl, melyeket szeretnek, mily rosszul adják azokat gyakran? Ifjaink nagy bírája az fogadózás; és míg egyik ragaszkodik azon hivatáshoz, melyet el kellene hagynia, tizon elhagyják azon hivatást, mely

mellett maradniok kellene. Minél jobb a hivatás, annál valószínűbb, hogy ezt legyek; mert mindazon nemei a foglalkozásnak, melyeknek legbiztosabb a sikere, melyek az idő folytán legjobban fizetnek, kezdetben a legkevésbé kecsagotók. Az is megmagyarázható, ha valaki akadályokra bukkan útjában, hogy azt képzölje, a többi utak egészen simák. Azonban semmiro sem lehet menni a szándék szívóssága nélkül; ne adja eflit tehát senki megfontolás után választott foglalkozását, ha csak a visszalépést ajánló érvok nem sokkal súlyosabbak a folyvást ajánlóknál.

Vége, azt mondanók minden fiatal embernek, hogy bármely pályára lépett legyen is, órikskedjék tőle, hogy megvetés szenvolegjen az iránt. Ne dicsekedjék senki azon magasztalokkal, melyeket nagyraűrő szellemie elérhetőtt volna, ha nem békóztatótt volna a földhöz; azon ragyogó dolgokkat, melyeket véghez vitéttett volna, ha nem lett volna olzárva, korlátozva és visszahagyva alacsony és szűk hatáskörben. Az ily beszédek igen szépen hangzanak és feltehető, hogy azok, kik hallják, rajuni nagyraűrő nemes szellem jelének fogják vonni, mely nagyobb dolgokra képes, mint mindket alkalma van felmutatni. Azonban alig lehet nagyobb hibát elkövetni. A mit valaki ily szellemben mond, igaz lehet; de a világ, mely a sikert tartja, az érdem igazi próbakövérdél és úgy vélekedik, hogy kilencvenkilenc ember a száz közül előbb utóbb igazi helye színvonalára talál, a hiúságnak fogja azt talajdonítani. A közvélemény szq-

rint mindig megtalálja az igazi tehetséget; azon utat, melyen érvényre emelkedve is meretlenebb lesz; és mindentűt, hol a lény elme eme kiváltsága nincs meg, az egyes ember tehetségei iránt elkövetett igazságtalanság, az idő folytával, alig lesz észrovető. Ha hivatása valakinek alacsony nemesítése meg azt azon módor által, melyben kötelességeit teljesíti, és ki fogja vinni a tisztelotet mindazoktól, kiknek kedvez véleménye ér valamit. Azon napok rég elmultak, midőn valakinek le kellett csüggesztenie fejét, mivel hasznos foglalkozás az emberek kicsinyelték. Lord Townsend ki a repát honosítá meg Európában, ezéi gunyvetet kapott az udvar szeszűlőitől, de ma állg van valaki, ki be nem látja, hogy több jót tett ezáltal barájával, mint léha udvaronczok egész serege. Nem a hivatás vagy állás nemesíti az embert, hanem az ember emeli a hivatást. Ebben az életben olyan, mint a szinpad. Minden színész képes volna is róá; de a játék sokaséi sikerül jobban, és soha sem arat annyit, mint midőn a jellemek, le a legkevesebb lényegesebbek, oly égyénekekkel vannak betöltve, kik sokkal nagyobb képességgel bírnak, mint mennyit mutatniok kell.

máskor egy vésztől ment edénybe állítjuk, hogy annál kevésbé legyenek. A nemesebbek között pedig a vadoncsok mellett csak egy — nedves csokhával megöltött — kosárban álljanak.

Asz alkalmasan a növények módok közül a aszreglasz és a párosítás minden egyesek felett kiemelendők. Ha bizonyos számú vadoncsok megismerésével alkalmosak, azokat fűszerezéssel csokhába kötik, egyrészt, hogy gyökereik egyenletesen legyenek; másrészt a csokhákat gyökereikkel több ízben big agyagárba mártják, hogy beleszaporítsanak és a gyökerek meggyógyuljanak alkalmasan létesült metasztázisokkal befűszerezésnek, végre a megismerésűt csokhákat osztályoznak, megfűszerezzék és a piacra hozzák.

A fűszereket, mihelyt az idő engedi, deszkákra állítják, melyek hozsát természetesen a megismerésűt csokhákat száma határozza meg. E ládák, uszológgyak módjára, darva deszkákból készülnek a kerti földdel egy magasságig töltve meg, hogy állítsák át a fűszereket belőlük ki ne lássanak; mire annál inkább egyezni kell, minthogy ellenkező esetben a még bekövetkező fűszerek alkalmasan nem lennének egy könnyen befűszerezhető. E ládákban a csokhákat csakhamar dus hajításokat fognak hozni: ami igen természetesen, mert csakély helyet foglalván el, a leggyorsabb ápolásban részvételnek, száraz időben igen könnyen szárazsághoz, hidegben pedig befűszerezhető.

Ha az oltványok faj a dus növekedés miatt túl beállítják kellőleg meg nem érik, ily eljárás mellett teljesen hatalmunkban van: fűszereinket a fűszereket behatárolni megvédeni.

Vegyes.

Nagyváradi császári. Nagyváradon a napokban következő eset adta magát elő: Pár hét előtt egy magát Kubinyi Ernő bárónak nevező fiatal ember ment N.-Váradra, itt erősen költözött, több ismereteket költött stb. Nem sokára egy 140,000 forint terbeli pénzküldemény érkezett számára, melynek birtokán egy állítólagos erdélyi nagybátya nem kívánatát fejezte ki, hogy azon érték-papírokat (postai takarékpénztári könyvecskék) tartalmazó küldeményt a postaiszolgálat Zóbel ut tartva vissza, a csak a hó 25-én adja ki császári. E 140,000 forint után az állítólagos Kubinyi a postamesterrel és még egyebekkel is tetemes összeget kölcsönözött. Magaviselete azonban gyanút keltett többekben különösen Bólyai Ödön ügyvéd úrnál, kihez szintén betolakodott. Tegnapelőtt kérését pénzt kért (mintegy 600 forint) Zóbel úrtól, az azonban közlé előbb az ügyet Bólyai úrnál, ki óvatosságra int. Kettők aztán elhatározták az ügyet megvizsgálni, kiknek újból egy 20,000 forint levele érkezett a helybéli postára, melynek birtokán az állott, hogy 4 tanu előtt bontandó fel a adandó át Kubinyinek f. hó 25-én. Zóbel és Bólyai urak erre azt adták tudtára a kalandornak, hogy kérszint ugyan nem adhatnak neki, de szivesen aláírnak neki egy váhót, melyet a helybéli bankban értékesíthet. De mielőtt a váltót benyújtották volna, Zóbel és Bólyai ur a trüszkre ment a 20,000 forint levéllel, kérve annak bíróság külsőjöttö mellett felbontását a előadva a tényközlésüket. A törvényszék a kíváncsi teljességű megadta, mire az említett urak a járásbíróhoz mentek, hol a levelet jegyzőkönyv felvétele mellett felbontván, a abban egyebet főm tiszta veltapapírnál nem találván, a rendőrséghoz küldötték a Kubinyi úr elfogatták. Kubinyi ellen a vizsgálat már megindult. A csálóval együtt elfogott titkára és switaje is.

Születések és halálozások. Pesten a lefolyt héten élve született 260 gyermek, elhalt 323 személy; a halálozások tehát 69 esetei mutatják felül a születéseket. Az élve születettek közt volt 192 törvényes, 68 törvénytelen; nemre nézve 116 fő, 714 leány. Halva született 15 gyermek, köztük 11 törvényes, 4 törvénytelen. A halottak közt volt 182 férfi, 147 nő, egy éven aluli gyermek 166.

Egy védencének közlése. Nagy Dániel szegszárdi lakos f. hó elején a pesti törvényszék előtt sikkasztás vádjával állván, felkérte dr. Kiss Ferenc helybéli ügyvédet, hogy vállalja el, még pedig ingyen, az ő védelmét. Dr. Kiss megfűszerezte Nagy kérelmének és midőn a végtagyalás eredményes képet, vádolt 3 havi börtönrre ítélt, dr. Kiss felebbesett és épen a felebbesési indokok kidolgozásával foglalkozott, midőn megtudta, hogy Nagy védőjének neve alatt a legfurfangosabb csalásokat vívni végbe a vidéken. Nagy ugyanis Doros (Tolnamegyében) több parasztot hívott fel a községhez és a falu bíróját előt magát, t. i. dr. Kiss Ferencet a magyar földhitelezési képviselőjének mondta, a ki az illetőkkel tudatja, miszerint kölcsönkérvényeiknek a társulat helyt adott, és hogy a pénzt jöjjenek fel Budapestre. Ily szavak által sikerült neki, a parasztoktól telekkönyvi kivonat és bélyeg fejében 50 forint kicsalni. Egy parasztnak, ki csak a pénz átvételkor ígért fizetni, dr. Kiss lakását is megmondta, úgy hogy az csak akkor fedezte fel védencének szelmeit, midőn ezen paraszt hozzá jött. Nagy Dániel a hájón is, melyen Pestről Szegszárdra utazott, dr. Kiss Ferencnek mondta magát, sőt a panaszkönyvbe is a nevet írta. Ezen alkalommal egy honvédkapitánnyal vezetett össze, ki a vélt dr. Kiss Ferencet majdnem párbajra hitta. Az „igazi” dr. Kiss a csáló ellen már megtette a fenyítő feljelentést.

Egy gyűjtögetésnek fűszerezése. Nagy Pál helységben (Baranyamegyében) pár év előtt gyakori tűzcsót fordult elő, melyet nem vigyázatlanságnak sem véleltenek nem lehetett tulajdonítani; a károsultak is olyanok voltak, kiknek ismert offenségei nem voltak. A ügyelmessé vált emberek nem sokára rátaláltak a tűzcsót okozójára. Valami Domedalszky Alajos kiszolgált katona és mesterségére nézve szabólegény, ki mint szellő lakott a faluban, a korcsában borozás közt oly szavakat ejtett, hogy úgy lehet tűzöt rakni, miszerint az tetszés szerint két vagy négy óra múlva gyalog ki, mondván, hogy ő azt a katonaságnál tanulta, továbbá, hogy a tűz látása neki bizonyos gyönyört okoz. Más alkalommal egyik parasztnál kérdészködött, mikor hozza haza learatott gabonáját és midőn

igazoló feleletet nyert, azon éjjel a csáló kigyuladt, és a parasztnak egész gabonája menthetlenül leégett. Ebben még több gyanú járulván, a község panaszt emelt ellene és kivítta azt, hogy Domedalszky Alajos a községtől hatóságilag kitalált s hosszabb ideig távol volt és az idő alatt nem történt tűzcsót. Domedalszky Alajos azonban vissza kíváncsított a helységbe, mert ott, hol mindenki tőle félt és megvendégeit, jó dolga volt. Az időközben megváltozott előjárásnál magát behízelegén, visszajött lakni a faluba, de alig töltött ott néhány napot, azonnal ismételve tűz támadt, de nem lehetett őt vádolni, mert Domedalszky rendszeren a tűz kigyuladása előtt egy pár órával hazament és lefeküdt volt. Mindenki Domedalszkyra gyanakodott, de nem merete azt neki senki sem még szemébe mondani, mert a ki ilyen szót ejtett, az akár hogyan őrista házáat, azonnal leégett. Utóbb oly ingertűség támadt a faluban, hogy midőn 1871-ben egyik gazdának gabonája kigyuladt, vasárnap levén, a nép a tűz köré sereglett, itt néhány itas ember olkálította, hogy azt a bizonyos gyűjtögetőt el kellene hozni és a tűzbe vetni. Erre több részeg egyén a községben lakó Domedalszkyt kibozta házából és a lángok közé vetette. A szorongatás menekült ugyan először a tűzből de a több meg által újra meg újra taszított be, míg végre a lángok martalékává lett. A tettesek és bűnrészesek ellen bűnvádi eljárás indítván, az eljáró pécál törvényszék a két főbűnöst Juhászot és Kulcsárt gyilkosság miatt 15, a többi 7 bűnrészeset 4-től egy évig terjedő börtönrre ítélte. A királyi tábla úgy a bűntett, minősítését, mint a bűntetés mértékét helyben hagyta a legfőbb ítélőszéknek első fenyítőügyi tanácsa elnök: Mihajlovics, melyben Osztrówszky ma adta elő az ügyet, a bűntettet szándékos emberölésnek minősítván, a főbűnösök büntetését 15 évről 8-ra, valamint a többiekét is tetemesen szállította le.

Hírek.

Vizsgálatok. Az Angol kisaszonyok b. gyarmati növekedésében f. hó 22-én Komjáthy Anselm megyei lakola tanácsos elnöklete alatt tartott nyilvános vizsgán jelen volt Veres Pál kir. tanácsos megyei alispán Blaskovics Ferenc esperes kanonok, a budapesti angol kisaszonyok főnöke, számos szülők és szakértő hallgatók titéletének és elismerésének adunk kifejezést azon értesítéssel, hogy ezen intézet vezetői magasztos hivatásukat felfogva, és a kor intő szavát megértve, kitűnő buzgalommal haladtak előre, s es az előbbi éveket sokban fölszámoló jó eredményt szűit. Ezen évben előadott tantárgyakból — jlesen: a hit és erkölcsstanból, magyar-, német- és francia nyelvtanból, magyar történelemből, föld leírásból, természetrajzból és számtanból — egy-két gyengébb tehetségű kezdőt kivéve — a tanulók különösen kitűnően az irasbeli feladványok megfűszerezésénél és a méterrendszor magyarázatánál; — többek között a zene, rajz, és kézi műveknél; voltak karének és szavallatok is, de nem tanítottak a természettan, mire nézve a tanítói személyzetnél lévén a hiány, úgy

a tanítványok számát, mint a tantárgyak különbözőségét tekintve kívánatos, hogy jövőben a tanítói erő szaporítsassék, most minden tekintetben kielégítő eredményt várni, és magasabb czélhoz érni csak kellő erővel lehet; de kívánatos ezen intézet javítására nézve az is, hogy a tanoncok osztályok szerint elkülönítve nyerjenek oktatást; egyébiránt ez intézetben jelen év folytán működött tanítónok kivétel nélkül dícséretet és elismerést érdemelnek a ezen elismerésben méltan részvételű a hit-tanár H. K. helybéli segédlelkész is, ki úgy a számtan s méterrendszor előadásáért mint ezen intézet általános haladásában közreműködéséért is dícséretet érdemel. Adja Isten, hogy a növekedés ezen ügye mielőbb azon magaslatra emelkedjék melyen a nem szorultva egyedül a családok szorongására, tudományosan képzett lelkekön önszerjével s szorongatás lehet! — A b. gyarmati t. cath. elemi iskola vizsgái f. hó 25-án tartattak meg. — Az első nőgrádi tanítói kör f. hó 21-én tartá alakuló közgyűlést Nográdon. Mint értesülünk igen szép számmal vettek részt benne nemcsak a tanítók, de mások is. A kör tisztviselőit, nevezetesen: elnöké Orosz Pál diósjenői református tanító, alelnöké Ursprungor József nőgrádi római cath. tanító, jegyzővé Thöröczy Gábor diósjenői rom. cath. tanító választattak meg.

Hymen. Csónka Zsigmond losonci kir. járásbírósi végrehajtó a napokban jegyző el, a hájos és szellemes láday Boriska urbóllyet Vilkeről.

Kremmer Hóza kisaszony mérgezési híre alaptalan. A szép hölgy — örömmünkre — nyugodt lelkiismerettel jó egészségnök örvend.

Vörös Berta a hírhedt rabló — mint a „Somogy” írja — ki Kaposvárott van vizsgálati fogaágban, a vallomások folyamában egy sajátos társaság létezését fedezte fel a királyi ügyészség előtt: egy hamis utlevéllel kereskedő hivatal van Somogyban egyik szomszédos megyében, honnan bizonyos összegért kiki kaphatott igazolványt, utlevelet Dunáninnen, Dunántul, Tiszáninnen, Tiszántulra. Vörös Bertát elzárlították ezen megyébe, hol a bíróság segítségével sikerült felfedezni a tisztesleges kompániát, melyben, mint a „Somogy” megérteti, „uri emberek” is vannak. — Ilyen társadalmat teremtett a corruptió. Színészeink a jövő hétre következő új darabokat írték ki: vasárnap Julius 20-án „Bécsi krach, vagy bősze és munka”, kedden, július 28-án „Valeria”, Szigligeti legújabb pályadíjt nyert tragédiája; csütörtökön, július 30-án „Betyár keudója” népszínmű; szombaton, augusztus 1-én Bártfai javára „Noe bárkája és a vízözön” új vígjáték, tünemények és ó testamentomi képkeplettel; vasárnap, augusztus 2-án „Ripacsos Pista dolmánya”. Legújabb énekes népszínmű Rákosi Jenőtől.

Nyiltes.

Omazta T. féle kereskedésbe kerestetik oly tanuló, ki valamelyik gymnásiumban, vagy mint magántanuló néhány osztályt végzett.

Felelős szerkesztő:
Harmos Gábor.

Cséplőgépek.

Nagy haladás a mezőgazdaság terén **Ph. Mayfarth és társa**, jól ismert frankfurti cégnek új cséplőgépe, mely két ember közreműködése mellett, annyit csépel egy óra alatt, mint három ember egész napon át. A kalászbán egyetlen mag sem marad, sem össze nem zuzatik, minden gabnanemet egyenlő jól csépel. Eddig több mint 15,000 ily cséplőgép kelt el. Megrendelési ár 130 forint, ingyen szállítva a vasuti állomásig.

Megrendelések a fennebbi cégnek levél útján is eszközölhetők.

Megtekinthető és gyári áron kapható **ANINGER** testvéreknél **B. Gyarmaton**.